

TURUN
ARKKIHIIPPAKUNNAN
PIISPA

Mynämäen seurakunnalle

Asia: Piispan lausunto huhtikuussa 2018 pidetystä piispantarkastuksesta

Pidin Mynämäen seurakunnassa piispantarkastuksen 9.4., 13.4. ja 15.4.2018. Jo ennen näitä päiviä hiippakuntas sihteeri Kaisa Rauma ja konsulttivalmennettava Jani Ahonen olivat käyneet seurakunnan työyhteisön kanssa neuvottelun toiminnasta, ja pappisasessori Kaisa Huhtala oli yhdessä vt. lääninrovasti Pertti Ruotsalon kanssa toimittanut hallinnon ja talouden tarkastuksen.

Tarkastuksen eri vaiheissa nousivat selvästi esiin seurakunnan monet vahvuudet. Seurakunnan työntekijöiden kesken vallitsee hyvä yhteishenki ja yhdessä tekemisen halu. Niin kuin oheisesta asessori Huhtalan raportista käy ilmi, monilla työaloilla ote on suorastaan esimerkillinen. Seurakunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu erittäin hyvin, vastuullisesti ja asiallisesti. Aiemmin itsenäisten Karjalan ja Mietoisten seurakuntien yhteisöt antavat aktiivisen panoksensa, mikä näkyy muun muassa hakeutumisessa luottamushenkilötehtäviin.

Seurakunnan haasteista päällimmäinen ei ole talous, vaikka sitä rasittaa liian suuri kiinteistömassa sekä Mynämäen kirkon katon korjaus, jonka toteutuksessa on otettava huomioon paitsi historialliset ja kulttuuriset näkökohdat myös seurakunnan kantokyky. Vaikka Mynämäenkin seurakunnan on siinä mielessä mentävä "talous edellä", ettei se voi kehittää työtään yli voimavarojensa, olennaisinta on löytää yhteinen innostava työnäky ja toimia sen mukaisesti. Hyvässä hoidossa ollut seurakunta ei kaipaa "selviytymisstrategiaa", vaan omanarvontuntoista luottamusta asiaansa, osaamiseensa, antiinsa ja tarpeellisuuteensa sekä nyt että tulevaisuudessa.

Mynämäen seurakunnan erityisluonne edellyttää, että tulevaisuuden linjaukset pohjautuvat riittävän kattavaan ja perusteelliseen toimintaympäristöanalyysiin. Seurakunta toimii paikkakunnalla, jossa uusien asukkaiden yleinen mynämäkeläisyys (ja mahdollinen suuntautuminen Turkuun) yhdistyy vanhaan ja perinteiseen kyläilypeyteen sekä Karjalan ja Mietoisten varsin vahvolhin paikallisidentiteetteihin. Seurakunnan paikka erilaisten asukkaiden ja eri jäsentensä mielenmaisemassa on todennäköisesti hyvinkin monenlainen. Vaikka seurakunta voikin monin kohdin nojata siihen, mitä "vielä", "edelleen" ja "vanhastaan" on, sen on tulevaisuuslinjauksissaan erityisesti etsittävä niitä suuntia ja mahdollisuuksia, jotka liittyvät uusien, nuorten ja paikkakunnalle ohuemmin juurtuneiden ihmisten elämäkokemukseen.

Erikseen on syytä todeta, että seurakunnassa laadittu ja nyt voimassa oleva toimintastrategia on napakka ja selkeä sekä helposti seurattavissa. Näistä ominaispiirteistä kannattaa pitää kiinni myös silloin, kun toimintalinjaus avaa laajempia ja osin työläästi hahmottuvia horisontteja.

Seuraavassa esitän joitakin huomioita niistä asioista, joihin seurakunnan joko on puututtava tai joiden suhteen toimenpiteisiin ryhtymistä on ainakin tutkittava. Viittaaan myös liitteenä olevaan pappisasessori Huhtalan kertomukseen sekä notaari Tiinakaisa Honkasalon kertomukseen, jotka yhdessä tämän lausunnon kanssa muodostavat kirkkojärjestyksen (18 luku 7 §) tarkoittaman piispantarkastuspöytäkirjan. Ne antavat lisää materiaalia esille otettuihin seikkoihin ja tarkentavat tiettyihin aihepiireihin liittyviä havaintoja ja toimenpiteiden tarpeita.

Seurakunnan tulee vuoden kuluessa tämän lausunnon saamisesta toimittaa tuomiokapitulille selvitys, mihin toimenpiteisiin seurakunnassa on tarkastuksesta annetun palautteen johdosta ryhdytty.

Henkilöstö, toiminta ja vapaaehtoinen vastuun kantaminen

Seurakunnan työyhteisölle on ominainen hyvä yhteishenki ja yhdessä tekemisen halu. Hyvä työilmapiiri antaa pohjan sellaisen innostavan yhteisen työnäyn rakentamiselle, joka vielä tällä hetkellä ei erotu. Piispantarkastuksen yhteydessä käytettyä kielikuvaa soveltaen: seurakunnan köli on riittävän painava ja syvä kantaakseen suuremmankin määrän purjeita tuulisemmassakin säässä.

Seurakunnan viisivuotissuunnitelma tuo näkyviin ne työalat, jotka jo ovat hyvin löytäneet paikkansa nykyisessä toimintaympäristössään. Erityisen hyvä – muttei suinkaan ainoa – esimerkki on varhaiskasvatus. Varhaisnuoriso- ja nuorisotyö kaipaa kehittämistä. Näiden työmuotojen tulee yhdessä varhaisnuorten ja nuorten kanssa etsiä uutta olemisen tapaa.

Koko seurakunnan sähköinen viestintä on jäljessä kappeliseurakunnasta ja rajoittuu paikoittain viestinnän sijaan tiedottamiseksi. Tulevaisuudessa olisi hyvä lisätä koko seurakunnan yhteistä viestintää siten, että se tavoittaisi samalla otteella koko seurakunnan alueella asuvan väestön. Sisäisen viestinnän kannalta on tärkeää pitää henkilöstö ajan tasalla niiden päätöksien suhteen, joita hallintoelimet tekevät. Nämä kuuluvat kaikkien työntekijäkokousten asialistalle.

Seurakunnan poikkeuksellisen selkeä henkilöstösuunnitelma näyttää olevan työntekijöiden suurelle enemmistölle vieras. Työyhteisön ilmapiirin, tulevaisuudenuskon ja motivaation kannalta on tärkeää, että tällaisia ja vastaavia suunnitelmia tehtäessä ja toteutettaessa työntekijät osallistetaan sillä tavoin, että mahdolliset supistukset voidaan kokea ymmärrettäviksi ja hyväksyttäviksi. Työyhteisöön toivotaan sellaista avointa tulevaisuuskeskustelua, jonka myötä työntekijöillä on ajantasainen tieto henkilöstön ja kiinteistöjen tulevaisuudesta.

Nykyinen henkilöstösuunnitelma on kirjoitettu jokseenkin tyystin talouden karsivasta näkökulmasta, mutta omaksi koettavaan ja yhdessä toteutettavaan suunnitelmaan kaivataan myös henkilöstön kehittämisen pohdintaa ja toimenpiteitä. Seurakunnassa ei ole tehty ns. henkilöstötilinpäätöstä. Tällainen tuskin onkaan tarpeen, kun taas vuosittain toimintakertomukseen liitettävä sanallinen henkilöstökertomus on hyvä henkilöstön suunnittelun, ohjaamisen ja kehittämisen väline.

Alueellisiin identiteetteihin perustuva yhteisöllisyys on seurakunnalle ennen muuta resurssi. Karjalan vahva paikallisuus avautuu myönteisenä myös kokonaisuutta kohtaan. Mietoisissa on kehitetty etenkin viestintää ja vapaaehtoisten seurakuntalaisten panokseen pohjautuvaa aikuistyötä. Kummankin menestyessä on syytä pitää huolta myös siitä, ettei kehittyvää toimintaa koeta vain kappeliseurakuntalaisille kuuluvaksi tai muulla tavoin joitakin ulkopuolelleen jättäväksi.

Seurakunnan monet kirkot asettavat haasteita jumalanpalveluselämälle koska papistoa on melko vähän. Se, että pääkirkossa on messu kolmena sunnuntaina neljästä, on merkityksellistä, jotta seurakunta mieltäisi itsensä messuyhteisöksi.

Hallinto, talous ja toimitilat

Kuten pappisasessori Huhtalan kertomuksesta käy ilmi, seurakunnan hallinnon ja talouden hoitaminen ansaitsee erityisen kiitoksen. Seurakunnan tulee toimintaedellytystensä turvaamiseksi luopua osasta kiinteistöjään vuosien 2016-20 kiinteistösuunnitelmaa noudattaen ja tarpeen mukaan kehittäen. Korjausinvestoinnit on mitoitettava taloudellisen kantokyvyn mukaisiksi. Erityisesti Mynämäen kirkon katon korjaus on suhteutettava seurakunnan muihin tarpeisiin, työhön ja toimintaan.

Seurakunnassa on syytä ottaa harkintaan, olisiko seuraavalla vaalikaudella syytä luopua hallinnollisesti suhteellisen raskaista johtokunnista ja korvata ne toimintaryhmillä. Jotta tehtävä ratkaisu ei suosisi epätervettä kilpailuasetelmaa on suhteuttava myös kappelineuvoston toimivaltaan ja resursseihin.

Turussa kesäkuun 21. päivänä 2018

Kaarlo Kalliala
Turun arkkihiippakunnan piispa

Kunnioitettu piispamme, hyvä seurakunta

Toimitin talouden ja hallinnon tarkastuksen Mynämäen seurakunnassa 27.2. ja 5.3.2018 tapaamisilla sekä tutustumalla toimitettuun materiaaliin, pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmiin, toimintakertomuksiin, tilintarkastajan lausuntoon, strategiaan, valmiussuunnitelmaan sekä moniin muihin asiakirjoihin.

Tapaamisessa 27.2.2018 paikalla olivat Aija Aalto, Hannu Anttila, Erik Ekholm, Leena Elias, Tarja Elo, Pirjo Haapsaari, Hannes Hansson, Heidi Hyytinen, Sanna Jalonen, Antti Kallio, Suvi Korhonen, Anna Korpi, Tapani Kujala, Monika Lohtander, Marja-Liisa Nygren, Tytti Poutanen, Sinikka Rikkilä, Mari Ruuska, Jenna Ruusunen, Markus Santanen ja Kari Telén.

Tapaamisessa 5.3.2018 sekä kiinteistökatselemissa paikalla olivat kirkkoherran ja talouspäällikön lisäksi lääninrovasti Pertti Ruotsalo (aamupäivä), johtavat luottamushenkilöt Juhani Hella, Aki Laaksonen ja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä (iltapäivä) ja kappelineuvoston puheenjohtaja Pekka Heikkilä (aamupäivä). Iltapäivällä mukana oli myös tilintarkastaja Aino Lepistö. Iltapäivän viimeisessä tapaamisessa oli paikalla seurakuntalaisten edustajina Leena Gustafsson ja Liisa Valtanen sekä seurakuntanuorten edustajina Mirjami Sipilä ja Olivia Peippo.

Yleinen vaikutelma Mynämäen seurakunnasta on taloudellisesti vakaa ja perustehtävään keskittynyt seurakunta, jossa työntekijät ovat yleisesti ottaen ammattitaitoisia ja työstään innostuneita. Luottamushenkilöt ovat vahvasti tehtäväänsä perehtyneitä ja laajasti seurakunnan hyvinvointia ajattelevia. Kappelineuvosto on aktiivinen toimija Mietoisten alueella.

Seurakunnan monet, aiemmin itsenäiset alueet, asettavat sekä toiminnallisesti että hallinnollisesti haasteita, joista kuitenkin keskustellaan selkeästi. Laajempi yhteinen näky ja hyvien käytänteiden jakaminen saattaisi tuoda lisää innostusta yhteiseen työhön.

Seurakunnan hallinto on erittäin hyvin hoidettua, pöytäkirjat säädösten ja hyvän hallinnon mukaan laadittuja, tarvittavat suunnitelmat on tehtynä ja talous kestäväällä pohjalla. Kirkkoherra ja talouspäällikkö rakentavat selkeää ja kestävää hallinnollista ja taloudellista pohjaa toiminnalle. Yhteinen suunnittelu sekä talouden että hallinnon kysymyksissä samoin kuin strategian henkilöstösuunnitelmien luomisessa lisäisi yhteisen työnäyn kirkastumista.

Johtokuntatyön hyödyt ja rakenteellinen raskaus lienee tarpeen ottaa keskusteluun vielä tämän valtuustokauden aikana. Kappelineuvoston sekä toimintamuotojen yhteinen näky edesauttaa sanoitettuna toimintaa. Tähän on syytä pyrkiä.

Seurakunnan poikkeuksellisen runsas kiinteistömäärä, joka osin johtuu historiallisista syistä, asettaa haasteita sekä taloudelle että yhteiselle toiminnalle. Lienee tarpeen yhä laajenevassa määrin toimia harkitusti kiinteistöjen toiminnalliseen tärkeysjärjestykseen asettamiseksi. Kiinteistöt Mynämäen keskustassa ovat yleisesti ottaen hyvässä kunnossa. Leirikeskuksen tulevaisuus on mietittävä harkitusti.

Osa seurakunnan toimintamuodoista on selkeästi ajassa elävää ja yhteiskunnan vaatimuksissa hereillä olevaa. Näistä esimerkkinä voidaan mainita varhaiskasvatus, musiikki ja diakonia sekä kappelineuvoston toiminta. Varhaisnuorisotyön ja nuorisotyön tulisi löytää ajan haasteissa elävä aito ja kohtaava tapa toimia. On syytä etsiä ennakkoluulottomasti tietä eteenpäin.

Seurakunnan eri messuyhteisöt Mynämäellä, Mietoisissa ja Karjalassa ovat vahvuus mutta myös haaste pienehköllä pappistyövoimalla. Vahvojen messuyhteisöjen rakentuminen saattaisi vaatia joka sunnuntaista messua, mikä aiheuttaa haasteita resurssille. Enenevä seurakuntalaisten osallistaminen messuavustajiksi lienee tarpeen.

Aktiiviseurakuntalaiset, mukana seurakuntanuoret, tuovat seurakunnan vahvuuksia selkeästi esille. He ovat tärkeänä linkkinä niille seurakuntalaisille, joille seurakunta on vieraampi. Eri-ikäisten seurakuntalaisten toiveena on samoin laajempi tekeminen yhdessä. Seurakunta kokonaisuudessaan on vakaa, toimiva, harkitseva ja terveellä pohjalla elävä yhteisö, joka saisi entistä rohkeammin tarttua yhdessä myös uudenlaiseen tapaan elää seurakuntana. Seurakunnan tulee olla entistä enemmän rohkeasti yhdessä uutta näkyä etsivä yhteisö.

1.4.2018

Kaisa Huhtala

Piispantarkastus Mynämäen seurakunnassa

13. ja 15.04. 2018

- edeltäen piispan vierailun Karjalassa ja Mietoisten kappeliseurakunnassa ma 09.04. 2018

Kertomus piispantarkastuksen kulusta

Turun arkkihiippakunnan piispa Kaarlo Kalliala toimitti piispantarkastuksen Mynämäen seurakunnassa, joka kuuluu Nousiaisten rovastikuntaan. Avustajina olivat asessori Kaisa Huhtala ja notaari Tiinakaisa Honkasalo. Piispa halusi sisällyttää piispantarkastukseen myös vierailun seurakuntaan aiemmin liitetyillä alueilla, Karjalaan ja Mietoisten kappeliseurakuntaan. Piispantarkastus sujui hyvässä hengessä ja sovittujen aikataulujen mukaisesti.

Maanantaina, huhtikuun 9. päivänä

Piispa ja notaari saapuivat Mynämäen seurakuntakodille klo 12.30, josta siirryttiin kirkkoherra Tapani Kujalan autolla Karjalan alakouluun klo 13.

Vierailu Karjalan alakoulussa klo 13 -14

Vierailulla olivat mukana kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen, valtuuston varapuheenjohtaja Juhani Hella, kanttori Anna Korpi ja nuorisonohjaaja Monika Lohtander. Vieraat vastaanottivat Karjalan alakoulun opettajat Jaana Norppa, Elina Lohtander ja Johanna Liponkoski sekä Karjalan päiväkodin lastentarhanopettaja Nina Alava. (Rehtori Kari Tolonen oli samaan aikaan leirikoulussa 5.-6. luokkalaisten kanssa).

Kuultiin, että päiväkotit (3-7 –vuotiaat sekä esiopetus) ja alakoulu toimivat tiiviissä yhteistyössä. Kaikkiaan koulussa on 37 oppilasta (tapaamisessa 3-4 luokkalaista 11 ja 1-2 luokkalaista 9 sekä 9 päiväkotilasta).

Päiväkodin lapsilta ja koulun oppilailta kuultiin molemmilta musiikkiesityksiä (Jumalan kämmenellä virsi 499 ja Metsäneläin kettu –lorutus, kaikulauluna Ylistäkäämme Jumalaa ja Kevätsää lämmittää).

Lapset kysyivät piispalta mm. tavallisesta työviikosta, mikä on työssä kivointa, onko vaikeaa olla piispa, miksi halusit piispaksi. Uskotko Jeesukseen? Kumpi pahempi Barabbas vai Juudas? Meneekö piispa aamuisin kirkkoon töihin? Piispa kehui lasten keskustelu- ja laulutaitoa. Piispa sai lapsilta itsetehdyn värikkään taulun ja yrttiruukun.

Tutustuttiin koulutiloihin. Esikoulu ja koululuokat sijaitsevat vierekkäin, ovi luokkien välillä pidetään usein auki. Välillä työskennellään yhdessä, välillä oppilailta on eri tehtäviä. Totuttu työskentelemään samassa luokassa. Kierrettiin myös katsomassa kodikkaita luokkahuoneita ja nähtiin koulun hieno urheiluhalli, jota vuokrataan myös muiden käyttöön.

Karjalan seurakuntakodilla klo 14-15

Vastaanottamassa olivat Karjalan vastuuryhmästä Sanna Jalonen (diakonissa), Pirjo-Liisa Laiho, Raimo Repo ja Tapio Virta.

Sisältö: Kulttuuriperintö -teema, piispan alustus ja keskustelua. Seurakuntalaisten tapaaminen, musiikkia, pienoisnäytelmä Karjalankylän saarnahuoneen 100-vuotisjuhlanäytelmä.

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Kirkkoherra Tapani Kujala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

Kanttori Anna Korpi

Taluspäällikkö Leena Elias

Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen

Valtuuston varapuheenjohtaja Juhani Hella

Vastaava lastenohjaaja Tytti Poutanen

Nuorisotyönohjaaja Monika Lohtander

Diakonissa Sanna Jalonen

Karjalan vastuuryhmä ja seurakuntalaisia.

Yhteensä paikalla oli 38 henkilöä.

Laulettiin aluksi piispan alakoulussa mainitsema lempivirsi 105 Aurinkomme ylös nousi. Katsottiin seurakuntalaisten pienoisnäytelmä, jossa saatiin tuntumaa Karjalan satavuotiseen historiaan ja asioiden silloiseen käsittelytapaan.

Piispa alusti aiheesta ”Kölinä perintö, purjeena Henki”

Köli on perinne, henki puhalttaa – tarvitaan ohjausta jotta päästään perille. Kulttuuriympäristöä ilman kirkkoa ei ole. Laura Kolbe on todennut, että suomalainen kulttuuriympäristö ilman kirkkoa on kuin järvi ilman vettä. Kirkon kaunistus on sinne kokoontuva seurakunta. Piispa piti tärkeänä, että lapset ovat mukana seurakunnan elämässä ja toiminnassa. Esimerkiksi lapset voivat olla ehtoollisavustajina pitämällä leipälautasta, aikuisen kanssa. Kokemus kirkkotilasta saadaan siten jo pienestä lähtien. Siirrämme yhteyttä, kuulumista jakamista. Armo yhdistää meidät Jumalaan ja ihmisiin. Kunnioitamme kaikkia ihmisiä. Pyhyiden tunnon välittäminen. Merimaskun kirkosta kuva, jossa rukousalttarin edessä on kuluneet jalanjäljet – kuva kertoo ja välittää paljon. Olemmeko vaeltava Jumalan kansa vai Kristuksen ruumis -> olemme liikkeellä, emme ole valmiita.

Keskustelua

Miten kulttuuriperinne Karjalassa säilyy, miten identiteetti löytynyt ja perinne säilynyt?

Kertomuksissa ja tarinoissa paikkakunta elää. Kylissäkin yhteisöllisyys heikkenee kun ei tehdä enää samoja asioita eikä tavata toisia. Karjala-yhteisössä erityinen yhteishenki, tehdään paljon yhteistyötä: 70-luvulta asti päiväkerho lapsille seurakunta ja kunta toimivat yhteistyössä, kuntaliitoksessa päiväkotit ja koulu yhdessä. perhekerho nähtiin muutenkin hyväksi palkaksi kutsua uusia asukkaita mukaan.

Muita yhteisöllisyyttä lisääviä asioita ovat: Ystäväpiiri, jossa mukana SPR, seurakunta, kunta; Kinkeripiiri (aiemmin lukukinkereitä, vaikeus löytää vuorottelijoita, toive pitää useamman kylän kesken, tarvittaisiin esim. seurakunnasta toiminnanjohtamista); Maatalousnaiset toimivat yhteistyössä (kunta antanut esim. navetan näyttelytilaksi).

Väki vaihtuu ja vanhoja taloja on myynnissä, muualta muuttaneita, jotka käyvät toisaalla työssä. Piispa totesi, että on kolmenlaisia asukkaita: 1) ikiasujia, jotka ovat asuneet paikassa sukupolvesta toiseen, 2) paikkakunnalle muuttaneita, ei syntyperäisiä, jotka tunnustavat seudun hienouden ja sitten 3) turistityyliset asukkaat. Kaikki he kokevat eri tavoin, eri ikäryhmät ja elämäntyyliä, kiinnostuksenkohteet.

Piispa totesi, että joissain paikoin kinkeriperinne on hiljaksen hiipuvaa ja toisaalla yllättävän vahvaa perinnettä yhä. Yhdistäisikö kinkerit kyliä vai onko niiden aika jo ohi?

Karjalassa todettiin olevan vahvaa käytännön diakoniaa: ihmiset pitävät huolta toisistaan, ilmoitetaan työntekijälle jos nähdään tarpeita, ystäväpiiri on hyvä, naapuriapu toimii mm. kuljetuksissa.

Piispa totesikin, että paikan henki näkyy. Nimikkeillä vaikutusta, kutsutaanko lähetyslounaalle vai brunssille? Itse ei välttämättä perinteen sisällä näe miltä se näyttää ulkopuolisen silmin. Kiintopisteitä koulun ja kirkon lisäksi alueella ovat hautausmaa, Rukoushuone (152 hlöä kesäkirkossa ja 70 hlöä jouluna lyhtykirkossa), vapaamuotoisia tapaamisia tarjoava Karjalamaja. Kyläyhdisys haravoi, siivoaa - talkoot lisäävät yhteishenkeä.

Taluspäällikkö Leena Elias kertoi Karjalan Rukoushuoneen kunnostustilanteesta: lahorjauksia kesästä 2017, ikkunakunnostus ja ulkomaalausurakka työn alla, alkukesästä 2018 valmista Piispa korosti miten tärkeää on miten sanoitetaan asioita. Todetaanko, että ”Meillä on vielä täällä..” vai ”Meillä on edelleen täällä.” Jälkimmäinen ilmaisu on suositeltava. Suomi on 100 vuotiaan historiansa hämmästyttävä menestystarina. Se mihin on totuttu ei välttämättä enää toimi, totuttu mm. veroilla rahoittamaan toiminta. Kysytään omaa työpanosta, koska palveluja lisäämällä ei enää selvitä. Tämä koskee myös seurakuntia, yhä enemmän vastuuta seurakuntalaisille toiminnasta.

Lopuksi piispa kannusti; Olette edelläkävijöitä, olkaa pää pystyssä. Kannattaa siirtää eteenpäin tätä kaikkea hyvää. Yhteinen kannattelu on keskeinen kristillinen ajatus. Jeesus Nasaretilainen kutsui ihmisiä yhteen. Äiti katso Poikasi. Kun kannamme huolta, saamme iloa toisistamme. Seurakunta ja kirkko ovat tässä olemisen ytimessä.

Laulettiin virsi 332 Herraa hyvää kiittäkää ja päätettiin klo 15.15 Herran siunaukseen.

Piispa seurueineen ruokaili Mynämäen seurakuntakodilla klo 16.15.

Mietoisten seurakuntakodilla klo 17:30- 19:15

Sisältö: seurakuntaneuvottelu, kappeliseurakunnan integroitumisesta Mynämäen seurakuntaan, lapsikuoron musiikkiesityksiä

Vastaanottamassa:

Kappelineuvosto

Antti Kallio, kappalainen

Säde Aarlahti

Sami Honkala
Anniina Peltola
Aila Rannikko
Leila Salonen
Tapio Suominen

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala
Kappelineuvosto
Kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Juhani Hella
Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen
Kappelikappalainen Antti Kallio
Kirkkoherra Tapani Kujala
Talouspäällikkö Leena Elias
Kanttori Anna Korpi
Diakoni Heidi Hyytinen
Vastaava lastenohjaaja Tytti Poutanen
Nuorisotyönohjaaja Monika Lohtander
Seurakuntalaisia

Lapsikuoro kanttori Anna Korven johtamana esitti neljä laulua: Joh.3:16, Tahtoisin toivoa sinulle ja Jumalan kämmenellä, Korkealla taivahalla.

Kappalainen Antti Kallio ja Sami Honkala kertoivat powerpoint-esityksin Mietoisten kappeliseurakunnan historiasta (liitteenä esitys). Monipuolista toimintaa Alfa-kursseista, kerran kuukaudessa Kappeli-iltoja, Lähetysillat, Kirkkokuoro, kyläportaali-toimintaa, Vakkamessuja. Vakka-Suomi tärkeä tiedotuskanava.

Esityksen jälkeen piispa totesi, että saatte olla tyytyväisiä, ei tarvitse vähätellä itseään. Tää on hyvä juttu kannattaa tulla mukaan –asenne on innostava ja viestitään, että on löydetty jotakin uutta ja hyvää.

Piispa: Myös vapaaehtoiset hyötyvät itse, saavat jotakin hyödyllistä toisten hyväksi. Oletteko keksineet miten omaan ryhmään kantajoukkoon pääsee mukaan? Miten saisi uusia vapaaehtoisia mukaan toiminaan, puskaradio toimii parhaiten ja räätälöidyt tehtävät toimivat. On selvästi tehtäviä jotka voisivat olla viranhaltijoiden tehtäviä ja tehtäviä joita voivat hoitaa seurakuntalaiset.

Antti Kallio: työmuotojako on keinotekoista välillä, tarkoitus yhdistää niitä ja tehdä enemmän yhteistyötä yli työmuotojen. Kappeliseurakunta on aikuisten toimintaa, koko alue kuuluu kaikille.

Piispa: tämä päivä kiinnostava koska hyvä tietää mitä kuuluu liitosten jälkeen seurakunnan eri alueille, aiemmin ei ole ollut tällaista erillisvierailupäivää, Kappeliseurakunta on hyvä nimi. Voi myös olla että ei saavuteta yhteyttä eikä haluta tunnustaa tosiasioita, että halutaan säilyttää kaikki entisellään. Siksi on hienoa että voi nähdä miten täällä on onnistuttu. Uuden toimintakulttuurin muotoutuminen vie aikaansa. Seurakuntalaisvastuu tärkeää.

Tapani Kujala: Toimintakulttuuri melko samantapaista koska kaikki työntekijät toimivat koko alueella.

Pertti Vuola: Hyvä, että perustettiin Kappeliseurakunta, emme menettäneet mitään, Mietoinen on edelleen toisten seurakuntien joukossa. Lapsikuoro hieno asia ja mukavaa että poikiakin mukana. Mietoisten kirkkokuoro on srk:n toiminnoista pisimpään ollut toiminnassa v.1962 lähtien toki jo 1800-l lopullakin kuoro on ollut. Yhdistyksenä Mietoisten Kirkkokuoro rekisteröity (18-20 laulajaa). Penan pojat varttuneitten poikien ryhmä haitarin säestyksellä laulamme mm. hengellisiä lauluja.

Tuotiin esille: Kokkikerhossa kaksi vapaaehtoista pitämässä joka toinen viikko kerhoa, nuorisokuoro 4H kerhon kanssa yhteistyössä.

Saattohoitotyötä kiiteltiin, samoin hyvää vanhustyötä. Vanhemmalle väestölle on vaikeaa sunnuntaisten messujen alkamisajankohtien ja paikkojen vaihtuminen, jatkuvaa toivetta yhteiskyyteihin. Vakkamessut voisivat olla vielä yhteisöllisempiä, perhemessuja, jossa eri-ikäisiä.

Tapani Kujala: Kappeliseurakunnan määräraha on 12 000 e, mikä antaa raameja toimintaan. Toiveena yhteistyön lisääntyminen ja liikkuvuus alueitten välillä. Kouluissa ja kaupoissa käydään Mynämäellä. Ongelmia kilinteistössä, kirkko, seurakuntatalo ja hautausmaa x3 – jostain joltain alueelta on luovuttava.

Piispa: Viestintä on ollut ennen yksittäinen painopistealue johon ei ole kuitenkaan jaksettu paneutua. Nyt nähdään että viestintää on kaikki, muutokset nopeita.

Tapani Kujala: Kappeliseurakunnassa on hyvä viestintätilanne, Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä kapitulista vastaa viestintätyössä ja Pekka Heikkilä viestinnän ammattilaisina tuovat osaamista seurakuntaan. Vaatii resursseja.

Tytti Poutanen: Edelleen epäselvyyttä ihmisillä voiko osallistua eri alueilta tilaisuuksiin, onko tarkoitettu kaikille, kun seurakuntautiset erikseen lokeroituina ilmoitukset niin koetaan ettei niihin voi osallistua.

Piispa: Hyvä puhua viestinnästä ennemmin kuin tiedotuksesta, koska se on enemmän kuin tietoa jaettavaksi, viestintää on kaikki. Sitä kannattaa pohtia ja siihen panostaa.

Lopuksi piispa sanoi: Ihmisen mielenmaisema on tärkeää, lapsuuden maisemat voivat tuntua juurilta. Toivoa antavaa että täällä Mietoisissa koetaan että ollaan osa suurempaa kokonaisuutta mutta ollaan kiitollisia siitä että saada toteuttaa omaa aktiivisuutta ja toimintaa. Voi olla ”vähännöyrä” ja samalla itsekriittinen, mutta saada voimaa myös hyvästä todellisuudesta, jossa ollaan aktiivisesti itse mukana ja joka vie eteenpäin.

ILTAVIRSI: 338 Päivä vain ja hetki kerrallansa

Tilaisuus päättyi klo 19.25 Herran siunaukseen.

Perjantaina huhtikuun 13. päivänä

Tervehdiittiin aamun aluksi ulkona leikkiviä lapsia, jotka lauloivat vierailijoille.

Sisältö: Tutustuminen Mynämäen seurakunnan varhaiskasvatukseen

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Asessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo
 Kirkkoherra Tapani Kujala
 Seurakuntapastori Marja-Liisa Nygren (varhaiskasvatuksen teologi)
 Vastaava lastenohjaaja Tytti Poutanen
 Lastenohjaajat Jenna Ruusunen, Aija Aalto ja Pirjo Haapsaari
 Lapsia
 Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä
 Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen

09:00 aamuhartaus ja aamupala Kastehelmessä (Jokikuja 1)
Lastenohjaajien pitämä aamuhartaus Ylösnousseen todistajia
 (Tytti Poutanen, Jenna Ruusunen, Aija Aalto, Pirjo Haapsaari)

Tytti Poutanen kertoi , että toimintaperiaatteena on tarjota laadukasta toimintaa kotona oleville lapsille, monenlaista perhekerhotoimintaa, vauvaikäisille, iltaperhekahvila työssäkävijöille. Korostetaan, että lapsen paras paikka on kolmivuotiaaksi kotona. Huolestuttavaa on huomata, miten ajan trendinä on myös jatkuva suorittaminen, vaikka voisi sekä lapselle että aikuiselle olla hyvä saada olla rauhassa. Yhteistyötä tehdään Axeli:n eli ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa, suunnitellaan yhdessä kunnan kanssa toimintaa päällekkäisen työn välttämiseksi. Muutoksessa yhteistyö tiivistynyt.

Vierailu lukiossa klo 10-11

Sisältö: Oppilaiden kysymyksiä piispalle

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala
 Asessori Kaisa Huhtala
 Notaari Tiinakaisa Honkasalo
 Kirkkoherra Tapani Kujala
 Kappalainen Antti Kallio (rippikoulu ja nuorisotyön teologi)
 Seurakuntapastori Mari-Elena Ruuska (Petri Hömpin vuorotteluvapaan sijainen)
 Nuorisotyönohjaaja Monika Lohtander
 Vastaanottajina olivat rehtori Pekka Leino ja lukion lehtori Stefan Stjärnstedt.

Aluksi kuultiin opiskelijoiden lauluesitys (Anna Erikssonin ”Kun katsoit minuun”)

Opiskelijat Matilda Kallunen, Joonas Läpikivi ja Maijastina Talla olivat valmistelleet kysymyksiä piispan vastattaviksi.

- Millainen on tavallinen työpäiväsi
- Miten päädyit kirkolliseen työhön/piispaksi?
- Paljonko piispa tienaa?
- Koetko että sinulla on kutsumus/oletko uskonnollisesta perheestä?
- Mikä rooli piispalla on hallinnossa?
- Kohtaatko työssäsi eettisiä ongelmia?
- Mikä on vaikeinta/antoisinta?
- Piispojen pitää ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin?
- Voiko piispa olla sitoutunut tiettyyn poliittiseen puolueeseen?

- Onko piispa piispa vapaa-ajallakin?
- Miten uskontojenvälistä dialogia pitäisi tehdä?
- Mitä mieltä olet tasa-arvoisesta avioliittolaista?
- Onko mahdollista että kirkkoon kuulumattomat ihmiset uskovat Jumalaan?
- Kirkon rooli tasa-arvon edistäjänä?
- Miten kirkko puhuttelee tässä ajassa? Uudet toimintamuodot?
- Kannatatko uskontotiedon opettamista koululissa?
- Mikä on yksi asia jonka voit ottaa kirkkoon?
- Uskotko että jos ihmiset tietäisivät mitä kaikkea seurakunnissa on, niin he kävisivät useammin?
- Onko tärkeämpää tuntea oma uskontonsa kuin muut uskonnot?
- Suhtautuuko ihmiset eri tavalla kun olet piispa?
- Lopuksi kumpi? Piispan vai Berliinin munkki?

Piispa vastasi ja kannusti nuoria lopuksi: Koittakaa jaksaa, teillä on erilainen tilanne kuin oli minun aikani. Onnea ja siunausta teille. Maailma on vaativa. Piispa kehotti pitämään kiinni omanarvontunnosta - mikä on enemmän kuin itsetunto, jota muut rakentavat. - Luottakaa siihen, että on oikeus olla sellainen kuin on. Katsokaa toinen toisianne, kuten alkulaulussa sanottiin. Vierailu päättyi oppilaiden antamiin aplodeihin.

Vierailu Attendon hoitokodissa ja hoitokodin käyttöön siunaaminen klo 11-12

Sisältö: Hoitokodin käyttöön siunaaminen ja tutustuminen hoitokotiin

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Aessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

Kirkkoherra Tapani Kujala

Seurakuntapastori Marja-Liisa Nygren (diakoniatyön teologi)

Diakoni Heidi Hyytinen

Diakonissa Sanna Jalonen

Vanhusprojektin työntekijä Marja Laihi

Kanttori Sinikka Rikkilä

Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä

Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen

Diakoniatyön johtokunnan pj. Jouni Syrén

Vanhusneuvoston edustaja

Hoitokodin asukkaista ja henkilökuntaa

Attendo on 42-paikkainen hoivakoti, joka on avattu kevättalvella 2018. Aluejohtaja Sari Laakso ja palvelupäällikkö Raija Poutiainen vastaanottivat seurueen. Hän kertoi, miten hoitokodissa on yksilöllistä hoitoa, yhteistyötä päiväkotien ja yhdistysten kanssa.

Laulettiin virsi 342 Niin ihana on ylistää, jonka jälkeen piispa siunasi hoivakodin. Piispa luki Jesajan kirjasta otteen Kristillisen uskon perusajatus on, että inhimillinen arvo on luovuttamaton. Meidät on tarkoitettu pitämään huolta toinen toisistamme. Ennen eri ihmiset elivät yhdessä samassa pihapiirissä. Maailma on muuttunut, vanhusten hoitoon tarvitaan kaikkien yhteistyötä, perheet, suvut hoitavat omia ihmisiään. Kristillisessä kielenkäytössä siunaus tarkoittaa kaikkea hyvän

jakamista, jaetaan hyvyyttä. Monta tarkoitusta esimerkiksi kun siunataan paikkaa pyydämme että Jumalan hyvyys välittyy ihmisiin siellä. Otetaan jotain käyttöön Jumalan sanalla ja rukouksella. Saa luottaa Jumalaan kaikissa elämäntilanteissa.

Siunaa kakki työ, työntekijät, asukkaat, vierailijat

Kiitosvirsi 332a Herraa hyvää kiittäkää.

Tutustuttiin Attendon tiloihin sairaanhoitaja Jenni Saarenwallan esittelemänä. Huomio kiinnittyi mm. kauniisiin luontovalokuviin seinustoilla. Kuvissa Mynämäen maisemia.

Lounas ja vapaamuotoinen keskustelu kunnan edustajien kanssa Mynämäen seurakuntakodissa klo 12:00-13.30

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Asessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

Kirkkoherra Tapani Kujala

Taluspäällikkö Leena Elias

Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä

Kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Juhani Hella

Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen

Kunnanjohtajan sijainen hallintojohtaja Marja Kärkkäinen

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Juuso Alatalo

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pekka Myllymäki

Kulttuuri- ja kirjastopalveluvastaava Viktoria Kulmala

Kuntayhtymä Akselin johtaja Marika Polso

Kasvatus- ja sivistysjohtaja Laura Päiviö-Häkämies

Kanttori Sinikka Rikkilä

Keskusteluissa todettiin yhteistyö kunnan ja seurakunnan välillä toimivaksi – osasyynä pienen paikkakunnan etuna, että päättäjätkin ovat osaksi samoja kummassakin. Esillä mm. Mynämäen vahvuudet, joista tuotiin esille mm. koulu ja yhdistystoiminta sekä perustuvakuntayhtymä Akselin kanssa diakoniyhteistyö.

Kanttorilan käyttöönotto klo 13.30

Sisältö: Hyvän mielen piirin osallistujat paikalla ja esityksiä

Tilan käyttöönotto / tilojen siunaaminen

Anna Korpi säestää

Piispan vierailun jälkeen avoimet ovet yhteistyötahoille sekä seurakuntalaisille.

Taustaksi: Kanttorila on aiemmin ollut kanttorin tai taluspäällikön asuntona. Asunto vapautui 1.1.2017. Seurakunta on saanut testamenttilahjoituksen vanhustyölle ja Kanttorilaan ollaan virittämässä uutta toimintaa mm. vanhuksille.

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Asessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

Kirkkoherra Tapani Kujala

Seurakuntapastori Marja-Liisa Nygren (diakoniatyön teologi)
 Diakoni Heidi Hyytinen
 Diakonissa Sanna Jalonen
 Vanhustyön projektityöntekijä
 Kanttori Anna Korpi
 Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä
 Kirkkovaltuusto vpj Juhani Hella
 Kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aki Laaksonen
 Diakoniatyön johtokunnan pj. Jouni Syrén

Diakonissa Sanna Jalonen oli pyytänyt piirin aktiivisia järjestämään ohjelmaa: Aluksi kuultiin Erikan puhe kiitollisuudesta ja sen jälkeen Teron yksinlaulun virsi 338. Joni puhui siitä, miten vaikea oli olla autettavana, mutta saatuaan itse apua on halukas antamaan omaa työpanosta muidenkin hyväksi.

Piispa siunasi uusitut tilat. Puheessaan hän muistutti, että ihmiset kuuluvat yhteen, välillä tarvitaan organisoitua ja järjestelyjä, että syntyy yhteyttä ihmisten välille. Näin seurataan Kristusta, joka toi ihmisiä toistensa luokse ja samalla Jumalan yhteyteen – nekin jotka eivät kuuluneet mihinkään.

Lopuksi Markku lausui kaksi runoa: Lauri Pohjanpään Kalajuttu ja Oiva Paloheimon Auttamaton Pekka.

Seurakuntakodilla kahvitus, mukana kaikki työntekijät klo 14.30

Työntekijätapaaminen klo 15:00-17.00 **2t**

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala
 Aessori Kaisa Huhtala
 Notaari Tiinakaisa Honkasalo
 Kaikki Mynämäen seurakunnan työntekijät

Tapaamisen pohjana oli seurakunnan strategiamietintö vuosiksi 2016-2020. Piispa antoi tunnustusta mietinnön selkeyteen. ”Pyritään kehittämään” –kieli ei ole dynaamista eli tässä on onnistuttu. Piispa nosti erityisesti varhaiskasvatuksen laatiman osion esimerkiksi, joka oli hyvin toteutettu: Nykytila, tavoite, konkreettinen toimintaehdotus ja toteutuksen aika.

Moninaiset tavoitteet pitkällä aikavälillä eivät toimi.

Tapani Kujala: Kehityskeskusteluissa on käyty tavoitteita yksityiskohtaisemmin lävitse työntekijöiden kanssa. Tytti Poutanen: Myös johtokunta on kiinnostunut toiminnasta.

Piispa: Realistista on myös todeta näinkin pitkässä, monivuotisessa toimintasuunnitelmassa, että asiat muuttuvat. Jos nuoria aikuisia ei niinkään ole, on ihan perusteltua muuttaa toimintaa. Hienoa, että varauduttu esimerkiksi maahanmuuttajien varalle (häätätilanteita ajateltu v. 2016). Toiminnan painopisteitä voi jakaa myös eri vuosille – jonain vuonna tehdään perustellusti enemmän lähetykseen liittyvää ja jonain vuonna painopiste on taas muualla. Ei koko ajan tarvitse olla kaikki toiminta yhtä vahvalla panostuksella mukana. Jos kokoavaa toimintaa niin sitten paikanpäälle menevää toimintaa jne.

Sanna Jalonen: Diakoniatyössä mielenterveyskuntoutujat näkyvät asiakkaissa. Vapaaehtoistyön koulutusta on alettu antaa, mutta vaatii myös työpanosta ohjata heitä.

Piispa: Tampereen mummonkammari on ideana tuttu, mutta kannattaa tutustua, miten työn jatkuvuus on siellä toteutettu.

Eri työmuotojen raja-aitoja tulee jatkossa madaltaa, siten että vapaaehtoiset olisivat laajemminkin eri alueilla mukana tarvittaessa.

Tapani Kujala: Vanhustyön projekti on juuri tällainen yhteinen kouluttamishanke.

Piispaa kiinnosti miten lasten ehtoolliskasvatusta on kehitetty ja toteutettu.

Tytti Poutanen: Perheitä on opastettu, että lapset voivat osallistua ja juttuja on ollut lehdissä.

Monica Lohtander: Kouluyhteistyötä tehdään, rippikoululaisille annetaan ehtoollisopetusta jo talven aikana ja 6-luokkalaisille järjestetään leirikouluja, tarjottu oppitunteja sekä kirkkoesittelyjä. Hartaudet pidetään kerran kuukaudessa.

Jumalanpalveluselämän messuyhteisöä voisi kehittää. Messuun on hyvä tulla, kun messu valmisteltu ja seurakuntalaiset ovat mukana palvelemissa. Mitkä kulttuurin muutokset tai kokeilut vahvistaisivat messuyhteisöä?

Tapani Kujala: Vainajien nimet luetaan ja rukouskynttilä sytytetään, kasteperheitä kutsutaan nimenluentaan. Kehitetään perinnettä kastepyhän yhteyteen tammikuussa.

Piispa: Messu on Jumalan läsnäolon juhla seitsemän päivän välein ja se on hienoa asia!

Piispa: teiltä puuttuu nyt foorumit, jossa keskustelisitte toimintaympäristön muutoksista.

Tutustukaa raporttiin "Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä (linkki netissä), 20-sivuinen opas, mitä tarkoittaa omassa ja kirkon työssä.

Tiinakaisa Honkasalo: Viestintää on kaikki, tiedotus ja infoaminen vain osa-alueita. Esimerkiksi some:ssa facebookin tunne-päivitykset täydentävät faktailmoittelua. Miltä tuntuu, näkyy, maistuu.

Kaisa Huhtala: Työalasta riippumatta kuka tahansa voi ottaa valokuvia toiminnasta kännykällä.

Tytti Poutanen: Lapsityössä päivitetään ei infoamalla vaan kuvin toiminnasta, myös lisäten suosittuja hengellisiä paloja päivitysten yhteyteen. Henkilökohtainen kutsu on silti aina merkittävää.

Piispa: Kiinteistösuunnitelma on selkeä, mutta tunteeko seurakunnan omat työntekijät, henkilöstö tätä?

Kirkon sisälle toimintaa? Pelko, että pilataan kirkko. Kirkkotilojen monipuolistaminen jumalanpalvelusten lisäksi voi tehdä kirkosta jopa kotoisamman paikan ilman, että pyhyys kärsii.

Ruokailu klo 17:00

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Aessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

Kaikki Mynämäen seurakunnan työntekijät

Mukaan oli kutsuttu myös median edustajia: toimittajat Sari Honkasalo Vakka-Suomen Sanomista ja Seutu Sanomien Rainer Tähtinen ruokailivat yhdessä piispan kanssa.

Neuvottelu seurakunnan elämästä luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kanssa klo 18:00-19:30

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala

Aessori Kaisa Huhtala

Notaari Tiinakaisa Honkasalo

luottamushenkilöt (valtuusto, neuvosto, johtokuntien ja kappelineuvoston pj)

Kaikki Mynämäen seurakunnan työntekijät

Tapaaminen aloitettiin kahvitarjoilulla, jonka jälkeen esittäytyttiin. Sen jälkeen puheenvuoron sai aessori Kaisa Huhtala (liite).

Keskustelussa:

Piispa: Talous näyttää olevan terveellä pohjalla, kiinteistöjä on paljon ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä. On mietittävä mikä on keskeistä ja oleellista perustellusti.

Jouni Syrén: Yhtenäisen alueen muodostavat Mynämäen keskustan pappila, Kanttorila ja seurakuntatalo ja kirkko, mutta on ryhdyttävä vähentämisiin.

Aki Laakkonen: Rakennuksissa tulee herkästi isoja korjauskuluja; esimerkiksi metsäomistusta on mutta kuluja myös hakkuista

Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä: Laaja kiinteistöomistus on samalla siunaus että kirous. Toisaalta jatkuva karsiminen voi jäädä päälle. Miten ylläpidetään innostunutta toimintaa, innostusta siitä, että ollaan elävä seurakunta vaikka jostain luovutaan? Työntekijät ovat oleellisessa roolissa seurakuntalaisiin päin kun viestitään muutoksista.

Leena Elias: Isoja investointeja on tulossa ja nyt vaaditaan luottamushenkilöiltä rohkeutta tehdä vaikeita päätöksiä. Kiinteistöistä koituu jatkuvia kuluja ja käyttöaste on pientä. Syksyllä on sovittu, että tehdään päätöksiä.

Maija-Lotta Vauramo: Toive olisi että kuitenkin eri alueilla olisi mahdollisuus kokoontua. Faktaa sekin, että työntekijöitä on vähennetty eikä enää voida säästää siinä, työntekijät kohtaavat seurakuntalaisia. Yhteistyötä voitaisiin tehdä olla siellä missä ne ihmiset jo nyt ovat valmiina, miksei voisi yhdistää niin että samassa talossa olisi varhaisnuoret ja lapset yms. Toimintaa pitää olla koko kunnan alueella ei voi olla jokin paikka ilman toimintaa kokoontumistilaa.

Pekka Heikkilä: Kirkkotilojen muuttaminen ei toimi ehkä täällä samoin kuin kaupungeissa.

Pohdittava miten kirkkotila voisi paremmin, kun pyritään purkamaan pinttyneitä tapoja ja ratkaisumalleja. Miten saada tilat uudella tavoilla toimiviksi, sydämiksi. Miten seurakunta voisi olla elävöittävässä paikallista toimintaa, nyt seurakunta on jo ollut aktiivisena esimerkiksi hyvinvointimessujen suunnittelussa ja kirkonmäkitapahtumassa, johon otetaan mukaan paikalliset yhdistykset, jotka luontevasti muutenkin toimivat yhdessä.

Piispa kiitteli valtuuston puheenjohtajan puheenvuoroa tärkeäksi. On syytä todeta silloin, kun kiinteistöistä on tullut taakka. Ja perustella luopumisia joistakin rakennuksista sillä, että haluamme parantaa toimintaa. Nyt eletään tällaisessa maailmassa näillä edellytyksillä maailma muuttuu eikä takertua muuttumattomuuteen.

Piispa peräänkuulutti seurakuntalaisvastuuta, toisin sanoen toisenlaista elämisen ja toiminnan mallia. Tulevaisuudessa ei voida enää perustaa virkoja, jolloin oma työvoimaa tarvitaan lisää käyttöön. Siten vapaaehtoisista yhteistä voimavaraa ja ihmiset itse ottavat vastuuta .

Jouni Syrén: Tietoa seurakunnan tapahtumista tarvitaan lisää, nyt ihmiset luulevat että toiminta on pelkästään messuja.

Piispa: Oleellista on viestintä ja muistaa, että jokainen ihminen, työntekijä ja luottamushenkilö viestii. Yhä useamman suomalaisen kirkkosuhde muotoutuu median kautta. Paikallisen seurakunnan toimintaa ei niinkään hahmoteta, vaan ajatellaan koko kirkoksi.

Iltahartauden pääsiäisen sanomaan liittyen piti tilaisuuden päätteeksi pastori Marja-Liisa Nygren.

Sunnuntai 15.4.

Piispanmessu Mynämäen kirkossa Hyvän paimenen pyhä klo 10.00-11.30

Liturgi ja saarnaaja: piispa Kaarlo Kalliala

Avustava liturgi: 1. kappalainen Antti Kallio

Avustavat papit:

asessori Kaisa Huhtala

seurakuntapastori Marja-Liisa Nygren

seurakuntapastori Mari Ruuska

kirkkoherra Tapani Kujala

Kanttorit: Sinikka Rikkilä

Anna Korpi

Suntio: Hannu Anttila

Tekstin lukijat: Antti Kaitanen VT

Julia Martelius UT

Esirukousavustajat: Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä

Aki Laaksonen

Kolehdin Yhteisvastuulle keräsivät: partiolaiset ja Hannu Anttila, Antti Kaitanen, Aki

Laaksonen, Julia Martelius

Avustaja ehtoollisen jaossa: Mandi Poutanen, koululainen (3. lk)

Musiikissa avustavat: Mynämäen ja Mietoisten kirkkokuorot

Läsnä: notaari, Tiinakaisa Honkasalo, seurakuntalaiset, luottamushenkilöt ja seurakunnan työntekijät

Musiikki, virret: Aluksi Alta Trinita beata, 726, 177 (unkarilaisittain nopealla tempolla) 9, 914, 901, 957, Kuoro: Pyhä, Pyhä, Pyhä ja Jeesus Kristus on juhliariemu, 164; 1, 4, 5, lopuksi urut Anna Korpi.

Piispan saarna (<http://www.arkkihiippakunta.fi/piispa/saarnat-ja-puheet/saarnat/saarnat-2018/ihme-jota-emme-havaitse/>)

Pääsiäinen on ihme, johon ei pidä tottua, on peräti ihmeellistä, että turmiovalloilla ei ole viimeistä sanaa. Pääsiäisen jälkeen mikään ei ole entisellään. Valo, ilo, rakkaus ja oikeudenmukaisuus – näitä ei voida ottaa pois.

Piispantarkastuksen loppupuheenvuorot klo 11.30

Piispantarkastus on prosessi joka on kestänyt pidempään kuin tämä viikko. Kehittäminen ja töiden arviointi jatkuu. Piispa esitteli koko prosessin kulkua. Maanantaina kävimme Karjalassa ja Mietoisissa, koska halusin nähdä seurakuntien liitosten seurauksia, miten se on tehty miten koettu.

Havainnot, kehotukset, huomiot jäävät toivottavasti elämään. Yksikään seurakunta ei ole yksin vaan kuuluu yhteen koko kirkon kanssa. Piispantarkastus antaa mahdollisuuden saada vinkkejä muilta auttamaan meitä.

Hyvä palaute kannattaa ottaa vastaan. Jatketaan teemoista joita prosessin aikana on ilmennyt.

Aessori puheenvuoro: talouden ja hallinnon tarkastus (liite)

Yhteisöllisyyttä, messuyhteistyö, osallistumista ja osallistavaan tapaan rohkaisua.

Keskustelussa käytettiin kaksi puheenvuoroa:

Liisa Gustafsson: Leirikeskus nähdään arvokkaana, tulevaisuudessa arvo kasvaa ja käyttöä lisättävä. Maallikkojen käyttämistä jumalanpalveluksissa kannattaisi kasvattaa.

Piispa: Olisi hyvä miettiä miten jumalanpalveluksista tulee yhteisiä, miten seurakuntalaiset itse tekevät kaikesta suuren osan. Tänäpäin esimerkiksi Mandin kanssa jaoimme ehtoollista, ei ehkä tule mieleen mitä kaikkea ja miten voimme yhdessä messussa tehdä. Esimerkin kerron Omanista jossa vierailin, muslimimaa: Siellä jumalanpalvelus, jossa lapset toimittivat palveluksen kaikilta muilta osin missä pappia ei välttämättä tarvittu. Lapset harjaantuneet toimittamaan jumalanpalvelusta. Jumalanpalveluksesta tulee näin jopa hausempi.

Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä: Meillä sisäänrakennettuna kainous ja vienuous, itse peiliin katsottava niin että me työntekijät ja aktiivit rohkaisisimme toinen toisiamme ja kokisimme merkityksiä olla ja toimia yhteydessä. Vaatii esirukousta, etsimistä. Tärkeää että innostus tarttuu ja innostaa muitakin.

Piispa: Maanantaina käytin puheenvuoron aineellisesta ja aineettomasta pääomasta. Käytin esitykseni otsikkona Kölinä perintö purjeena Henki. Kuvaa hyvin sisällä olevan kirkon perintöä joka on syvällä. Jos mennään purjeiden mukaan ajelehditaan, Jos ollaan pelkän kölin varassa siinä kirkkolaiva seisoo pysähtyneenä.

Tällä alueella kirkollinen perinne on todella vahva. Tämäkin kirkko on yksi suurimmista keskiaikaisista kivikirkosta. Laura Kolben huomio miltä näyttäisi maisema ilman kirkkoa on kuin järvi ilmanvettä. Ydin ja keskusta olisi kadonnut.

Maanantaina havaitsin, että Karjalasta välittyi hyvin paikallinen ja myönteinen identiteetti. Kyläylpeyttä ja iloa siitä mihin kuulutaan ei vastakkainasettelua. Mietoisissa on kappelineuvostoissa vastuuta, seurakuntalaiset ovat itse vastuunkantajina. Tällä hetkellä näyttää siltä että toiminta keskittyy aikuistyöksi kutsuttuun. Seurakuntalaisilla on vahva rooli ties missä. Kannattaa koota kokemuksia ja keskustella kokonaisuudesta ja mihin kannattaa tarttua ja mitä toteuttaa paikallisesti.

Kölistä en ajattele että siihen tarvitsisi syventyä, eikö se ole itsestään selvää. Purjeen pinta-ala suhteessa köliin voisi olla suurempikin.

Keskustelimme perjantaina muun muassa viestinnästä: tiedotus on kohdallaan, mutta koko viestinnän laajaa kenttää katsoessa siihen voisi panostaa enemmän ja siellä todella seurakuntalaiset ja nuoret voisivat tehdä ihmeitä viestien parantamiseen.

Talous on vakaa, se ei tällä hetkellä ole itsestään selvää. Suuri haaste on tämän kirkon katto. Uusittava paanukatto on hieno vaikkakin kallis, mutta tulevaisuuteen katsova. Keräyksen lisäksi, tarvitaan rahoitusta toimitiloista jotka vähällä käytöllä ja joiden kunnostusta ja ylläpito tulee kalliiksi.

Minua miellyttävällä tavalla tehty toimintastrategia, napakasti tehtyä. Pyrytty yksinkertaisuuteen ja selkeyteen. Kuvataan nykytila ja kerrotaan toimenpiteistä ja tulevaisuuden haasteita. Toimenpide ja aikataulu. Vuosittainen suunnitelma ja kehityskeskustelut antavat painopisteitä. Seuranta ja arviointi tärkeää. Maailma on nopea, siten että viisivuotissuunnitelmat ovat jo melko riskialttiita, jos halutaan seurata aikaa.

Eriyisesti kiinteistö ja henkilöstösuunnitelma onnistuneita. Harmillisesti enemmän tai vähemmän tuntematon henkilöstölle, kuitenkin työntekijöiden kanssa olisi äärimmäisen tärkeää käsitellä yhteisiä asioita, oleellista että yleisesti tiedossa. Olisi hyvä käydä keskustelua perusteellisesti kiinteistöistä, ei helppoa, mutta kannattaa käydä laajasti. Realistisen tavoitteeseen päästäksenne. Asioita katsotaan työn kehittämisen ja tulevaisuuden kannalta. Resursseja on, hallinto ja talous hoidettu hyvin. Mitä meillä vielä on mitä kannattaa säilyttää? Valittava sävy ei rohkaise. Kerta kerran jälkeen supistamme ja luovumme, ”vielä tämä..” Ei näin! Vaan tärkeämpää tulevaisuuden kannalta on sanoittaa: ”Haluumme olla seurakunta, jolla on annettavaa ja siksi luovumme tästä. Senkin jälkeen olemme hyvä Mynämäen seurakunta.”

- Kirkkoherra Tapani Kujala kiitti yhteistyöstä ja ojensi kukat piispalle, asessorille ja notaarille. Kanttori Sinikka Rikkilä antoi piispalle lahjaksi itse tekemänsä kauniin ikonin ja kutsui samalla Ikoninäyttelyyn kirkon asehuoneelle lounaan jälkeen.

YV-lounas seurakuntakodilla klo 12 – 13.30

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala, asessori Kaisa Huhtala, notaari Tiinakaisa Honkasalo
Luottamushenkilöt, kaikki Mynämäen seurakunnan työntekijät, seurakuntalaisia

Ikoninäyttelyn avajaiset Mynämäen kirkon asehuoneessa klo 13.45- 14.15

Läsnä:

Piispa Kaarlo Kalliala, asessori Kaisa Huhtala, notaari Tiinakaisa Honkasalo, Tapani Kujala, Sinikka Rikkilä, seurakuntalaisia

Huikkea elämyksellinen päätös oli Ikoninäyttely, jossa musiikki ja taidokas tilankäyttö puhutteli. Sinikka Rikkilä kertoi näyttelyn vaiheista ja kokoajien kekseliäisyydestä. Näyttely on avoinna kesäkuusta syksyyn.

Ikoneita ei vain katsella – ikoni katsoo minuun.

Vakuudeksi

Tiinakaisa Honkasalo, piispan tarkastuksen notaari

